

dosar nr. 2ra-215/2020

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător: (O. Ionașcu)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (A. Pahopol, G. Dașchevici, L. Bulgac)

Î N C H E I E R E

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Gulco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să prezinte scuze oficiale în forma scrisă și să difuzeze acestor scuze printr-un mijloc de informare în masă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Victor Gulco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2017, Victor Gulco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să prezinte scuze oficiale în forma scrisă și să difuzeze acestor scuze printr-un mijloc de informare în masă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul Victor Gulco, a indicat că prin ordonanța Procuraturii sectorului Centru mun. Chișinău din 24 iulie 2015, a fost dispusă

pornirea urmăririi penale în privința reclamantului în baza art. 310 alin. (1) al Codului penal. Drept temei pentru pornirea urmăririi penale a servit sesizarea lui Igor Lungu, administrator al SRL „Monvica”, înregistrată în R-1 al Procuraturii sectorului Centru, mun. Chișinău, în care administratorul a menționat că, Victor Gulco a comis o pretinsă falsificare a probelor în cadrul unei cauze civile examinate de către Judecătoria Strășeni în perioada anilor 2014-2015. Până la pornirea urmăririi penale de la Victor Gulco, organul de urmărire penală nu a solicitat nici o explicație, iar ulterior, după ce urmărirea penală a fost pornită, pe faptul transmiterii de către reclamant în locațiune, la 11 septembrie 2012, a 4 mijloace de transport, ce-i aparțin cu drept de proprietate privată SRL „Monvica”.

Reclamantul Victor Gulco a relatat că despre faptul emiterii ordonanței și pornirea pe ascuns a cauzei penale la 10 iulie 2015, în situația când pricina civilă pornită la acțiunea lui Victor Gulco împotriva SRL „Monvica” cu privire la încasarea prejudiciului material se afla la examinare în Curtea de Apel Chișinău, Victor Gulco a aflat deja în luna noiembrie 2015, când a început a fi invitat de către organul de urmărire penală a IP Strășeni, pentru audiere.

Reclamantul Victor Gulco a menționat că până la pornirea urmăririi penale, organul de urmărire penală nu a dispus efectuarea nici a unei acțiuni de urmărire penală, care să-l fi vizat pe Victor Gulco. Fiind audiat în calitate de bănuit, reclamantul Victor Gulco a depus declarații prin care a declarat că, nu recunoaște bănuiala imputată de către organul de urmărire penală și s-a expus cu lux de amănunte în privința tuturor circumstanțelor de fapt și de drept petrecute între acesta și SRL „Monvica”.

La 05 ianuarie 2016, avocatul Sergiu Coptu acționând din numele lui Victor Gulco, a depus o cerere în adresa Procuraturii raionului Strășeni, prin care a solicitat efectuarea unor anumite acțiuni procesual-penale, care sunt menționate în cerere, în special a fi audiată concubina lui Igor Lungu, pe nume Natalia într-o anumită calitate și de la ea urmează a fi luate mostre de scris, semnături pentru a le prezenta expertizei. Cererea respectivă a fost remisă de către Procuratura raionului Strășeni SUP a IP Strășeni spre examinare la data de 15 ianuarie 2016.

În privința cererii respective, organul de urmărire penală în persoana ofițerului de urmărire penală a SUP IP Strășeni a emis o ordonanță la 18 ianuarie 2016, prin care a dispus admiterea parțială a cererii avocatului Sergiu Coptu și a menționat că, vor fi efectuate anumite acțiuni procesuale, iar în privința cerinței nr. 2 va decide procurorul deoarece la moment este prematură. În rest nu a menționat nimic, în care parte se admite cererea și în care parte se respinge cererea avocatului.

De asemenea, la 05 ianuarie 2016 Victor Gulco a depus o cerere în adresa Procuraturii Strășeni, prin care a solicitat anularea unor acte de procedură penală și hotărâri procesuale emise în această cauză penală, de asemenea a menționat în cerere anumite circumstanțe de fapt ale celor întâmplate între reclamant și Igor Lungu, referitor la autobusele închiriate de ultimul de la Victor Gulco ca proprietar. Cererea respectivă, inițial a fost remisă Procuraturii sectorului Centru, mun. Chișinău spre examinare, iar ulterior Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău a expediat cererea respectivă Procuraturii raionului Strășeni spre

examinare conform competenței.

Ulterior reclamantul a primit ordonanța emisă de adjunctul Procurorului raionului Strășeni din 22 februarie 2016, prin care a fost dispusă respingerea plângerii lui Victor Gulco vizând dezacordul cu modul de instrumentare a cauzei penale și solicitarea de anulare a ordonanțelor emise.

Reclamantul a menționat că, a fost audiat suplimentar în calitate de bănuț la 03 martie 2016 de către ofițerul de urmărire penală din cadrul SUP a IP Strășeni, negând faptul comiterii infracțiunii incriminate. Pentru data de 10 martie 2016, ora 16.00, de către ofițerul de urmărire penală a fost preconizată efectuarea unei confruntări între Victor Gulco, ca bănuț, și administratorul SRL „Monvica”, - Igor Lungu, care nu a fost efectuată din motive necunoscute, însă Victor Gulco cu avocatul său au fost invitați la Procuratura raionului Strășeni de către ofițerul de urmărire penală, prin înșelăciune, pentru confruntare, dar de fapt pentru punerea sub învinuire și, prin ordonanța din data de 10 martie 2016, a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) al Codului penal, falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces. Fiind audiat în calitate de învinuit, Victor Gulco a negat comiterea infracțiunii incriminate și a explicat succint circumstanțele de fapt ale celor întâmplate între el și Igor Lungu, în rest susținând declarațiile depuse în calitate de bănuț. La punerea sub învinuire i s-a aplicat neîntemeiat măsura preventivă sub formă obligare de a nu părăsi țara pe perioada desfășurării urmăririi penale.

La 16 martie 2016 Victor Gulco a depus o cerere la SUP a IP Strășeni, în care a menționat faptul că, reieșind din considerentul că, deja organul de urmărire penală a avansat în efectuarea urmăririi penale și nu ține cont în cadrul urmăririi penale de anumite aspecte foarte importante pentru efectuarea deplină și obiectivă a urmăririi penale, aspecte care confirmă nevinovăția reclamantului și, având în vedere faptul că organul de urmărire penală se axa numai pe faptul că, conform concluziei expertizei, semnătura din cele 4 contracte de locațiune și din actele de predare-primire, chipurile, nu a fost efectuată de către Lungu Igor, ci de către o altă persoană, dar nu a fost efectuată și nici nu putea fi efectuată de către Victor Gulco personal și în scopul confirmării poziției sale, Victor Gulco a solicitat a anexa la materialele cauzei penale anumite înscrisuri, în număr de 22 acte pe mai multe file. La cererea respectivă Victor Gulco a primit răspuns la data de 23 martie 2016, la care a fost anexată ordonanța ofițerului de urmărire penală din cadrul SUP a IP Strășeni din 21 martie 2016, prin care s-a admis parțial cererea, însă în partea motivată a ordonanței nu se menționează nimic faptul în ce parte se admite cererea și în ce parte se respinge, pur și simplu se menționează faptul că vor fi efectuate parțial acțiunile de urmărire penală, dar care anume vor fi efectuate și care nu vor fi efectuate nu se menționează. Astfel, a fost pronunțată o ordonanță practic nemotivată.

La 06 iunie 2016, avocatul Sergiu Coptu a depus o cerere în adresa Procurorului raionului Strășeni, în care a indicat toate încălcările comise și a solicitat să dea anumite indicații organului de urmărire penală pentru a fi efectuate toate actele de procedură și acțiunile procesual-penale menționate de Victor Gulco în cererile anterioare. După investigarea acestor circumstanțe de fapt și de drept, și

efectuarea acțiunilor de urmărire penală, avocatul a solicitat ca organul Procuraturii raionului Strășeni să emită o ordonanță cu privire la scoaterea lui Victor Gulco de sub urmărire penală și clasarea procesului penal din motivul lipsei faptului infracțiunii și a elementelor infracțiunii. Prin cererea din 06 iunie 2016, avocatul Sergiu Coptu a solicitat de la Procuratura raionului Strășeni anexarea la materialele cauzei penale a hotărârilor judecătorești pronunțate în cauza penală cu privire la învinuirea lui Stepan Cecan și Larisei Cecan, ce a fost pornită de Procuratura raionului Strășeni și care după circumstanțele de fapt este identic cu această cauză penală, deoarece este vorba despre faptul prezentării de către aceste 2 persoane a unui înscris, chipurile, cu elemente de falsificare în instanța de judecată în cadrul examinării unei pricini civile cu privire la încasarea unei sume de bani în temeiul acestui înscris pretins a fi falsificat și care, până la sfârșit, s-a finisat cu emiterea unei sentințe de achitare, din motivul lipsei în acțiunile lor a elementelor componente de infracțiune incriminate. La cererea respectivă, avocatul a primit un răspuns de la Procuratura raionului Strășeni, prin care i s-a comunicat faptul că, actele prezentate se anexează la materialele cauzei penale.

De asemenea, la 06 iunie 2016, avocatul Sergiu Coptu a mai depus o cerere în adresa Procuraturii raionului Strășeni, prin care a comunicat faptul că, în asemenea situație de fapt și de drept, în calitate de avocat a depus interpelare în adresa ÎS „Registru”, Direcția Principală Înmatriculare a Transportului Auto și Calificare a Transportului Auto în privința eliberării informației și copiei actelor juridice - contracte de locațiune, acte de predare-primire ș.a. prin care SRL „Monvica” în persoana directorului Igor Lungu a primit în locațiune de la alte persoane fizice anumite mijloace de transport. Prin răspunsul ÎS „Registru” din 26 aprilie 2016 avocatul a primit un set de acte autentificate de organ, și respectiv, a fost solicitată anexarea acestora la materialele cauzei penale. Ulterior reclamantul a fost invitat de ofițerul de urmărire penală, care i-a comunicat un raport de expertiză, din care reiese că, semnăturile în cele 4 contracte de locațiune încheiate de SRL „Monvica” cu Gulco Victor, din numele administratorului acestei societăți, au fost executate probabil de către soția sau concubina acestuia, - Natalia Butu. Astfel, prin aceasta se confirmă faptul că, cele 4 contracte de locațiune au un caracter legitim și nu sunt false. Astfel, prin atragerea ilegală, Gulco Victor consideră că, i-a fost cauzat atât prejudiciu material, cât și moral.

Reclamantul Victor Gulco a mai menționat că, prejudiciul material ce i-a fost cauzat constă din: plata pentru asistența juridică acordată de avocat în cadrul urmăririi penale în mărime de 5000 lei, conform condițiilor contractului de asistență juridică cu avocatul și conform bonurilor de plată; privarea ilegală de dreptul de a munci, deoarece a fost sustras de la muncă permanent prin citările la organul de urmărire penală; cheltuielile poștale privind expedierea diferitor cereri și demersuri, plângeri în adresa organului de urmărire penală, prin interpelarea diferitor informații și acte de la anumite organe de stat; cheltuieli de transport privind deplasarea din mun. Chișinău spre or. Strășeni pentru a participa la acțiuni de urmărire penală, pentru a depune cereri, demersuri și plângeri organului de urmărire penală. În total, prejudiciu material ce poate fi confirmat prin înscrisuri probatorii la momentul depunerii acțiunii constituie 5061,45 lei.

Reclamantul Victor Gulco a evidențiat că, pe lângă prejudiciul material, prin acțiunile ilegale de atragere ilegală la răspundere penală, i-a fost cauzat și un imens prejudiciu moral, care constă în acele stări sufletești nesatisfăcătoare, pe care le-a trăit pe parcursul urmăririi penale în acest proces penal. Astfel, reclamantul a fost suspus de organul de urmărire penală în mod absolut ilegal și neîntemeiat urmăririi penale, în absența careva motive de drept pentru aceasta, a fost supus acțiunilor de urmărire penală, a fost recunoscut în calitate de bănuț, a fost obligat să se prezinte la prima cerință a organului de urmărire penală, a fost pus ilegal și neîntemeiat sub învinuire, a fost audiat în calitate de bănuț și învinuit, i s-a aplicat neîntemeiat și ilegal măsura preventivă sub formă de obligare de a nu părăsi țara. Ulterior, s-a aflat ilegal în stare de obligare de nepărăsire a localității pe parcursul a 6 luni, de la 10 martie 2016 până la 19 septembrie 2016, dar de fapt chiar mai mult, deoarece nu a primit nici o înștiințare de la organul de urmărire penală despre scoaterea de sub urmărire penală și clasarea procesului penal până la începutul lunii decembrie 2016, în urma depunerii unei cereri de către avocat la sfârșitul lunii septembrie 2016, prin care a solicitat efectuarea unor anumite acțiuni procesual-penale și scoaterea de sub urmărire penală.

Reclamantul Victor Gulco a declarat că, a fost tratat de către organul de urmărire penală ca un infractor, în pofida faptului că reclamantul are o vârstă înaintată, și că niciodată nu a încălcat legea, este nevinovat, a avut cu Lungu Igor doar relații contractual civile și acesta a acționat cu rea-credință față de reclamant și față de alte persoane, nu s-a ținut cont de declarațiile reclamantului și prin aceasta reclamantul a fost impus să demonstreze faptul că, este nevinovat. Estimează reclamantul prejudiciul moral în cuantum de 50000 lei. În viziunea reclamantului Procuratura Generală a RM urmează să fie obligată să-i aducă scuze în mod oficial, în scris, în numele statului, pentru faptul atragerii ilegale la răspundere penală și aplicării neîntemeiate față de acesta a măsurii preventive sub formă de obligare de nepărăsire a localității și să fie publicate scuzele respective într-un mijloc de informare în masă.

Reclamantul Victor Gulco a solicitat admiterea acțiunii, obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să aducă reclamantului scuze în mod oficial, din numele statului, în formă scrisă, precum și obligarea de a difuza aceste scuze printr-un mijloc de informare în masă, încasarea din contul bugetului public național în beneficiul, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin tragere ilegală la răspundere penală în sumă de 5061,45 de lei, ce constau din plata pentru asistență juridică acordată de avocat și pentru cheltuieli poștale, cheltuieli pentru informația oferită de anumite organe în cadrul cauzei penale, încasarea din contul bugetului public național cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin tragere ilegală la răspundere penală în sumă de 50000 lei, încasarea de la bugetul public național a cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză civilă.

Prin hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de Victor Gulco a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Victor Gulco suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 5061, 45 lei cu titlu de prejudiciu material

cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, în rest, au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, precum și obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să prezinte scuze oficiale în forma scrisă și prin difuzarea acestor scuze printr-un mijloc de informare în masă, cât și încasarea cheltuielilor legate de judecarea prezentei cauze.

Prin decizia din 08 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Victor Gulco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Gulco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să prezinte scuze oficiale în forma scrisă și să difuzeze acestor scuze printr-un mijloc de informare în masă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul depus de Victor Gulco, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Gulco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să prezinte scuze oficiale în forma scrisă și să difuzeze acestor scuze printr-un mijloc de informare în masă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată .

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut situația din speță cade sub incidența art. 1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din legea nominalizată, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală.

Instanța de apel a invocat prevederile art. 284 alin. (1)-(3) al Codului de procedură penală, care statuează, că scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de rehabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată, și au reiterat că prin ordonanța din 19 septembrie 2016, Victor Gulco a fost scos de sub urmărire penală, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii de falsificare a probelor în procesul civil unde acesta are calitate de participant la proces.

Instanța de apel a indicat că referitor la suma de 5061 lei pretinsă de reclamant cu titlu de cheltuieli aferente cauzei penale, instanțele au constatat că aceasta este confirmată în totalitate prin probe pertinente și concludente, iar cheltuielile de asistență juridică suportate de Victor Gulco în cadrul urmăririi

penale au fost necesare și rezonabile în quantum pretins de 5000 lei. În ceea ce ține de solicitarea cu privire la repararea prejudiciului moral, a fost reținut de către instanțe că, pentru recunoașterea reclamantului la 11 decembrie 2015, în calitate de bănuțit, și aflarea acestuia sub învinuire în perioada 10 martie 2016 - 19 septembrie 2016, ținând cont de circumstanțele cauzei și durata menținerii reclamantului în această stare, suma prejudiciului moral rezonabil constituie 5000 lei.

La stabilirea quantumului prejudiciului instanța de apel a luat în considerație faptul că infracțiunea în săvârșirea căreia era încriminat reclamantul Victor Gulco este una ușoară, pedeapsa pentru aceasta fiind de la 850 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani. Prin urmare, prejudiciul cauzat reclamantului nu a fost determinat atât de iminența condamnării la o perioadă îndelungată de detenție, ci de disconfortul psihologic cauzat de acuzațiile ce i-au fost aduse.

Instanța de apel a reținut că soluția emisă de prima instanță este una întemeiată, argumentele invocate de apelanți fiind combătute integral prin constatările expuse în hotărâre, instanța de apel ajungând la concluzia de a respinge apelurile declarate de Victor Gulco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu mențirea hotărârii primei instanțe.

La 10 decembrie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a depus recurs împotriva deciziei din 08 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Victor Gulco.

În motivarea cererii de recurs recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat eronat normele de drept material, instanța a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la dosar.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite, ori la materialele cauzei nu există nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale. Astfel, pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale. Însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuțit, dispunerea aplicării sechestrului, punerea persoanei sub învinuire, sunt doar niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului. Procurorul și organul de urmărire penală au obligația, în limitele competenței lor, de a porni urmărirea penală în cazul în care sînt

sesizate, în modul prevăzut de prezentul cod, că s-a săvârșit o infracțiune și de a efectua acțiunile necesare în vederea constatării faptei penale și a persoanei vinovate.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că în privința intimatului Victor Gulco a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele componenței de infracțiune, fiind totodată clasat procesul penal.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că în procesul urmăririi penale, hotărîrea de pornire a urmăririi penale, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, învinuit, constituie procedee de desfășurare normală a urmăririi penale și prin sine însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, penerea persoanei sub învinuire, nu afectează drepturile sau libertățile constituționale, constituind o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică, avînd ca scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc și că hotărîrea de pornire a urmăririi penale nu este definitivă și constituie doar începutul urmăririi penale, care în continuare duce la punerea sub învinuire a unor persoane și care se finalizează cu terminarea urmăririi penale și cu întocmirea rechizitoriului, fie cu încetarea urmăririi penale în temeiul prevăzut de Codul de procedură penală. Instanța civilă nu este în drept să examineze corectitudinea procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, deoarece aceste chestiuni urmează a fi decise în cadrul procedurilor penale.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că prima instanță la stabilirea sumei prejudiciului moral în cuantum de 5000 lei, nu a aplicat corect criteriile de stabilire a prejudiciului moral, or la materialele cauzei lipsesc date cu privire la aplicarea măsurii preventive în privința intimatului Victor Gulco. Intimatul nu a probat faptul că informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, a fost discutată activ de către societate și a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat în ce privește cheltuielile poștale că instanța de apel nu și-a motivat soluția, ori, această pretenție nu este justificată prin probe relevante și concludente care să se afle în legătură cauzală cu suma încasată, ori în rezultatul aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a relatat că instanțele judecătorești inferioare în majoritatea cazurilor la examinarea în fond a litigiilor ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești atribuie în beneficiul reclamantilor cu titlu de prejudiciu moral sume exorbitante, în mod vădit disproportionale cu realitatea economică și socială care există la moment în țara noastră. Mai mult ca atît, atribuirea sumelor menționate se realizează fără o argumentare temeinică conform cadrului intern, or instanțele de judecată la

soluționarea pricinilor aplică în primul rând legea specială, urmată de alte acte normative, iar în măsura în care legea aplicată contravine normei de drept internațional la care Republica Moldova este parte și pe care a ratificat-o, se aplică în mod direct cea din urmă, indicându-se în mod obligatoriu în hotărârea judecătorească în ce măsură legea națională contravine normei internaționale. O astfel de interpretare a instanței de judecată este importantă și necesară în vederea identificării lacunelor, contradicțiilor din legislație, și adaptarea lor. Prin urmare, doar într-o asemenea manieră remediul oferit de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești v-a deveni pe deplin aplicabil și își va atinge obiectivul care a stat la baza adoptării.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 08 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 11 septembrie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 2a-2127/2019 (f.d. 216, vol.I), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la data de 10 decembrie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 23 decembrie 2019, în adresa intimatului Victor Gulco, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, a fost expediată copia recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 09 ianuarie 2020 Procuratura Generală a Republicii Moldova, a depus referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Intimatul Victor Gulco, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii

Moldova.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 08 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Gulco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova să prezinte scuze oficiale în forma scrisă și să difuzeze acestor scuze printr-un mijloc de informare în masă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan